

יחסי חיה-אדם במאה ה-21: השלכות על מצבים טיפוליים הכוללים בעלי-חיים

קורס סמסטריאלי שנה ב'

מרצה: ד"ר אריאל צבל

הקורס נועד לבחון את שילובן של חיות בתהליכי טיפול בבני-אדם לאור מערכות היחסים הבין-מיניות (בין בני-אדם לחיות ממינים אחרים) הנפוצות ביותר.

הנחת היסוד בקורס היא שמערכת היחסים המיוחדת שמתקיימת בין החיות ובין בני-האדם המעורבים בטיפול – המטופל האנושי ומקורביו, המטפל בו ועמיתיו, המטפל בחיות ועמיתיו, ארגונים ומוסדות רלוונטיים וכן הלאה – מבוססת בהכרח על יחסים בין-מיניים ממוסדים ומרכזיים יותר בתרבות שלנו. היחסים הבין-מיניים הקרובים ביותר למצב הטיפולי הם החזקת חיות מחמד וניצול חיות לעבודה; דין וחשבון על יחסים נפוצים אלה נחוץ אפוא להבנת הדינמיקה המתקיימת בנסיבות המקומיות והאישיות של הטיפול. ואולם החזקת חיות מחמד וניצול חיות לעבודה מעוגנים ביחסים בין-מיניים נפוצים עוד יותר: ניצולן החקלאי של חיות לשם הפקת מוצרים מגופן. לכן הבנתם של מצבים מקומיים ואישיים מחייבת עיון ביחסים החקלאיים, נוסף על עיון בתנועת-הנגד הצעירה שקמה ליחסים אלה על רקע הפגיעה הקשה בחיות בחברה התעשייתית.

ההתחקות על יסודותיה החברתיים-היסטוריים של מערכת היחסים הבין-מינית שנוצרת סביב הטיפול בבני-אדם נועדה לסייע למשתתפי הקורס בניתוח מצבים ממשיים ובהבנת התנהגותם ועמדותיהם הרגשיות והערכיות של כל הצדדים המעורבים. הבנת היסודות עשויה לשפר את הדינמיקה שבין הגורמים המעורבים במהלך המשולב של טיפול בבני-אדם ושיקום חיות. במקביל לכך נועד הדיון העיוני לסייע למשתתפי הקורס בבואם להציג בפני עמיתים, לקוחות ומעסיקים את נחיצותה של ההתייחסות אל החיות כישויות בעלות ערך בפני עצמן, ששילובן במצבים טיפוליים מחייב להבטיח שהן לא ייפגעו ואף יפיקו תועלת משמעותית משילוב זה.